

Antykorupcja

<https://antykorupcja.gov.pl/ak/aktualnosci/7519,Antykorupcyjna-przyszlosc-Rosji.html>
19.06.2024, 07:21

Strona znajduje się w archiwum.

Antykorupcyjna przyszłość Rosji

Asystent Prokuratora Generalnego USA Lanny Breuer uczestniczył w Trzecim Szczycie Antykorupcyjnym Rosji i Wspólnoty Niepodległych Państw, odbywającym się w dniach 16-17 marca tego roku w Moskwie. Podczas dokonanego przy tej okazji wystąpienia przyznał, że tegoroczna konferencja odbywa się w istotnym dla Rosji czasie umacniania rządów prawa.

Breuer podkreślał transnarodowy wymiar *korupcji* i fakt, że zjawisko to dotyczy zarówno bogatych, jak i biednych krajów, dużych i małych, ma też szczególnie szkodliwy wpływ na gospodarki wschodzące. Kiedy urzędnicy państwowi krajów rozwijających się notorycznie nadużywają sprawowanych funkcji dla prywatnych korzyści, obywatele tego kraju cierpią. Drogi nie są budowane, szkoły popadają w ruinę, a obywatele nie otrzymują podstawowych świadczeń. *Korupcja* podkopuje kondycję rynku międzynarodowego, hamuje konkurencję i odpycha inwestycje zagraniczne.

Breuer przyznał, że prezydent USA Barack Obama uznał walkę z korupcją za „jedną z najpoważniejszych walk naszych czasów”. Dodał, że stojąc przez ostatnie dwa lata na czele Wydziału Kryminalnego w Ministerstwie Sprawiedliwości, miał możliwość

bezpośredniego doświadczania tego, jak trudna może to być walka.

Jednym z głównych wysiłków podejmowanych przez Departament Sprawiedliwości jest egzekwowanie zapisów Ustawy o Zagranicznych Praktykach Korupcyjnych (Foreign Corrupt Practices Act - *FCPA*). Breuer przyznał, że Ameryka nie jest wolna od korupcji. W ramach Wydziału Kryminalnego wydzielona została specjalna sekcja ds. Public Integrity (Public Integrity Section), której zadaniem jest prowadzenie postępowań w korupcyjnych sprawach z udziałem federalnych, stanowych i lokalnych urzędników w Stanach Zjednoczonych. Wydział pracuje w bliskiej współpracy z Federalnym Biurem Śledczym (Federal Bureau of Investigation - FBI) oraz innymi organami ścigania, jak też ze śledczymi ze wszystkich 94 zlokalizowanych na terytorium kraju Biur Prokuratora. Dla poparcia swoich słów Breuer podał kilka przykładów potwierdzających działania podejmowane przez prokuraturę w celu ścigania różnych form przestępczości korupcyjnej.

Prokurator Breuer wspomniał o działaniach wspierających budowę struktur administracyjnych innych krajów. Od 1991 roku, we współpracy z amerykańskim Departamentem Stanu, Wydział Kryminalny udostępnia swoich doradców wielu krajom na całym świecie, w tym również w Rosji. W ramach aktywności o charakterze międzynarodowym, w ostatnim czasie Wydział współpracował z Biurem Prokuratora Generalnego Indonezji. Podejmowane działania miały na celu pomoc w utworzeniu i wsparciu funkcjonowania 50-osobowej grupy zadaniowej prokuratorów. Jak mówił, aktualnie amerykańscy prokuratorzy współpracują z Rosjanami w pracach nad tworzeniem kodeksu postępowania karnego. Programy szkoleniowe realizowane przez Wydział prowadzone są przez profesjonalistów posiadających wieloletnie doświadczenie policyjne. Programy realizowane są w dziesiątkach krajów, w tym Iraku, Kolumbii i Rwandzie. Jak mówił Breuer, kwestie przeciwdziałania korupcji stanowią istotny element tych programów. Jako przykład podany został przypadek Peru. W ubiegłym roku Biuro Prokuratora Generalnego udzielało pomocy przy okazji rewizji przestarzałych przepisów dotyczących funkcjonowania tamtejszej policji.

Prokurator Breuer wspomniał również o tym, że w ostatnim roku Sekcja ds. Konfiskaty Mienia i *Prania Pieniądzy* zainicjowała projekt ukierunkowany na ujawnianie dochodów *skorumpowanych* zagranicznych urzędników *piorących pieniądze* na terenie Stanów Zjednoczonych. Podkreślał, że Wydział Kryminalny pełni wiodącą rolę w zakresie egzekwowania przepisów Ustawy o Zagranicznych Praktykach Korupcyjnych (*FCPA*). Breuer przybliżył po krótku historię Ustawy sięgającą początku lat 70-tych. Była ona pierwszym instrumentem kryminalizującym zachowanie polegające na *przekupstwie* zagranicznego urzędnika. Jej uchwalenie nastąpiło w czasie skandalu „Watergate”, który legł u podstaw rezygnacji Richarda Nixona z urzędu prezydenta Stanów Zjednoczonych. Jak powiedział, przyjęcie *FCPA* było krokiem milowym. Jednak podkreślił również, że ustawa nie stała się silnym mechanizmem do egzekwowania prawa w ciągu jednego dnia. W ostatnich latach Wydział Kryminalny bardzo wzmocnił

działania podejmowane w celu egzekwowania jej przepisów, co znajduje odzwierciedlenie w liczbach. W 2004 roku na podstawie przepisów *FCPA* zarzuty postawione zostały dwóm podmiotom a nałożone grzywny wyniosły około 11 milionów dolarów. W 2005 roku zarzuty postawiono już pięciu podmiotom i nałożono grzywny na łączną sumę około 16,5 miliona dolarów. Zaś w roku 2009 i 2010 w sumie zarzuty postawiono ponad 50 podmiotom, a nałożone grzywny opiewały łącznie na blisko 2 miliardy dolarów.

Breuer zwrócił uwagę na trzy obszary, w których przepisy *FCPA* mogą dotyczyć rosyjskich interesów. Po pierwsze, jak powiedział, rdzeń podejmowanych przez jednostkę działań dotyczy osób z kręgów biznesowych prowadzących interesy za granicą. Jest wiele przykładów potwierdzających tę zależność, jak choćby ten z sierpnia ubiegłego roku, kiedy to Bobby Jay Elkin, były dyrektor amerykańskiego koncernu tytoniowego przyznał się do udziału w procederze polegającym na wypłatach *łapówek* urzędnikom w Kirgistanie. Kolejny przykład, z kwietnia ubiegłego roku, to historia Charlesa Jumeta, członka kierownictwa firmy doradczej z branży inżynierskiej, który został skazany na ponad 7 lat więzienia za przekupstwo panamskich urzędników państwowych i naruszenie przepisów ustawy *FCPA*. Jak mówił Breuer, historia Elkina i Jumeta pokazuje, że amerykański obywatel przekupujący rosyjskiego urzędnika w zamian za zabezpieczenie interesów, znajduje się w zasięgu śledczych i powinien się liczyć z możliwością otrzymania surowego wyroku. Po drugie, Wydział ściga także przestępczość zagranicznej kadry kierowniczej zatrudnionej w amerykańskich korporacjach, bądź pracujących dla zagranicznych firm notowanych na amerykańskiej giełdzie. Za przykład posłużył przypadek Francuza, byłego dyrektora w Alcatelu, który przyznał się do dwóch zarzutów pogwałcenia przepisów ustawy o *FCPA*. Na tej podstawie został skazany na 30 miesięcy pozbawienia wolności. Jak mówił Breuer, każdy obywatel rosyjski pracujący dla amerykańskiej firmy w Rosji, czy też dla Rosyjskiej korporacji notowanej na amerykańskiej giełdzie, może znaleźć się w kręgu zainteresowań Wydziału. I po trzecie, Wydział ściga przestępczość na podstawie przepisów dotyczących przeciwdziałania *praniu pieniędzy*. I tak, w 2009 roku dwóm byłym urzędnikom państwowym z Haiti postawiono zarzuty *prania pieniędzy*, w związku z ich udziałem w procederze *przekupstwa* pracowników państwowej firmy telekomunikacyjnej na Haiti. Tak samo rosyjscy urzędnicy piorący wpływy z zagranicznych *łapówek* za pośrednictwem amerykańskich instytucji finansowych, mogą się znaleźć w obszarze zainteresowania Wydziału, ostrzegał Breuer.

Zwrócił także uwagę na powszechnie panujący pogląd, że *korupcja* i *łapownictwo* stanowią istotne przeszkody dla pełnej modernizacji Rosji. Dodatkowo, Breuer przywołał słowa wiceprezydenta Joe Bidena, który cytował wypowiedź prezydenta Miedwiediewa z 2008 roku, określające Rosję jako „kraj prawnego nihilizmu”. Amerykański prokurator zwrócił uwagę, że 16 lutego tego roku Miedwiediew przedłożył Dumie ważną ustawę *antykorupcyjną*. Jeśli zostanie ona przyjęta, to według Breuera znacząco wzmocni prawo *antykorupcyjne* w Rosji, między innymi poprzez

kryminalizację *korupcji zagranicznej* i wyższe kary za wszystkie formy przestępstw korupcyjnych. Jak zauważył, ustawa w znacznej mierze wesprze starania Rosji o akcesję do Konwencji OECD o zwalczaniu *przekupstwa* zagranicznych funkcjonariuszy publicznych w międzynarodowych transakcjach handlowych.

Breuer wyraził opinię, że tak samo jak FCPA nie wyeliminuje korupcji w USA i w amerykańskich korporacjach poza granicami kraju, tak też z pewnością *antykorupcyjne* ustawodawstwo przedłożone Dumie nie wyleczy wszystkich bolączek Rosji. Jednak według niego ich przyjęcie będzie stanowiło niezwykle istotny krok naprzód, tak samo jak przystąpienie Rosji do Konwencji OECD. Wyraził przekonanie, że podejmowane przez Rosję kroki pokażą reszcie świata, że jej władze poważnie traktują potrzebę wzmocnienia rządów prawa. Dodał, że Rosja ma pilne zadanie zmiany panującego poza jej granicami przeświadczenia, że w tym kraju silniejsza jest korupcja, niż rządy prawa. Jednak jak przyznał, ta praca właśnie została rozpoczęta.

Źródło: www.justice.gov (US Department of Justice)